

Nr 3 2002 - Ledaren

Het sommar på vargfronten

DET HAR VARIT HETT på vargfronten i sommar. I trakten av Kristinehamn i Värmland har ett antal nötkreatur dödats. Tidigare har nötkreatur bara dödats vid ett fåtal tillfällen i Sverige. I sydöst har en varg vandrat upp och ner längs kusten och slagit en stor mängd får och någon kalv i Skåne, Blekinge, Småland och Östergötland. I nordligaste Uppland har ett flertal angrepp resulterat i ett stort antal dödade får. I Dalsland-Bohuslän har också får dödats. Naturvårdsverket fick in ett flertal ansökningar om vargjakt i de uppräknade områdena. Efter att först ha beviljat ytterligare 500 000 kronor för stängslingsåtgärder skrev man till länsstyrelserna och bad om deras syn. Länsstyrelsen i Värmland tillstyrkte jakt, länsstyrelsen i Kalmar avstyrkte och länsstyrelsen i Uppsala avstyrkte först, men efter förnyade angrepp skrev man att man inte längre motsatte sig jakt.

Det finns ett flertal lagar och regelverk som styr Naturvårdsverkets möjligheter att medge skyddsjakt. Till exempel kan skyddsjakt endast beviljas om det ”inte finns någon annan lämplig lösning än jakt” och ”om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten”. Dessutom har riksdagen fastslagit att skyddsjakt endast kan tillåtas ”i begränsad omfattning” och därmed menas i första hand ”skyddsjakt i renskötselområdet”, ”skyddsjakt på enstaka vargar i situationer med allvarliga skadeproblem som inte kan lösas på annat sätt” eller ”skyddsjakt för att möta lokala problem i en situation där vargstammen ökar snabbt”.

DET VAR EN delikat sak för Rovdjursförbundet att utforma ett yttrande till Naturvårdsverket (det finns i sin helhet på föreningens hemsida www.rovdjur.w.se). Till att börja med underströk vi med stor tydlighet att det övergripande måste handla om större resurser till stängslingsåtgärder – förebyggande åtgärder måste självklart gå före vargjakt. Om skyddsjakt ska beviljas ska det också med stor sannolikhet gå att fastställa att det är just den skadegörande vargen som blir skjuten.

Vi menade att i Värmland hade angreppen ännu varit få, sydöstra Värmland har sedan länge kunnat se framför sig en ökande stam av både varg och lodjur, varför stängslingen borde ha kommit längre och slutligen kunde man inte utesluta att den angripande vargen var en i en flock. Kanske till och med ett alfadjur.

I Uppland gällde samma resonemang, med undantag av att där ännu inte finns någon flock eller etablerat par – såvitt man vet.

Dessutom hade redan en varg dödats illegalt.

I Kalmar län var antalet angrepp stort. Länet har inte legat i den direkta spridningsfronten för varg och lodjur, varför man inte kunde ställa samma krav på stängsling – ännu. Dessutom handlade det enligt vår bedömning om en enda specifik varg – även om det talades om två olika.

Vår slutsats blev därför: Mer pengar till stängsling, avstyrkande av jakt i Värmland och Uppland, men tillstyrkande av jakt i Kalmar län. Vi bedömde helt enkelt att den vargen gjorde större skada än nytta för den skandinaviska vargstammen och att de lagliga kraven för att medge jakt var uppfyllda – om än med tvekan.

NATURVÅRDSVERKET'S beslut blev att bevilja skydds jakt i Värmland, men inte på övriga håll. Skyddsjakten omgärdades dessutom med en mängd regler. Jakten fick ske i ett mycket begränsat område i anslutning till angrepp på nötkreatur, av djurägare och markägare i området och bara under tiden 18 juli – 15 augusti (förlängdes senare till 13 oktober). Mot bakgrund av vad jag skrivit ovan anser jag inte att beslutet står i överensstämmelse med gällande regelverk, men hälsar ändå med tillfredsställelse alla villkor för att tillse att just rätt varg skulle bli fälld.

Sedan detta beslut tagits har ytterligare en kalv dödats och två skadats vid ett och samma angrepp. Ytterligare några möjliga angrepp har registrerats.

I Kalmar län har vargen vandrat vidare norrut och var han nu finns är okänt. Inga angrepp har skett den senaste tiden, varför vårt antagande att det bara rörde sig om en varg sannolikt var riktigt. I Uppland har flera nya angrepp skett. Trots detta avslog Naturvårdsverket ansökningarna om skydds jakt.

Även om jag alltså inte är ense med Naturvårdsverket hälsar jag med tillfredsställelse att inte bara verket utan också samtliga länsstyrelser har betonat vikten av att öka bidragen till stängsling. Detta är enligt min mening den enda vägen vi kan gå. Skydds jakt får bara ske i yttersta nödfall.

BJÖRN LJUNGGREN